

Reinhold Rygol (1882 - 1981) – urodził się 25 grudnia 1882 we wsi Gross Stein (dziś Kamień Śląski). Na początku XX w. został powołany do służby wojskowej w armii pruskiej. Tak trafił na Pomorze, najpierw do Chełmna, a następnie do Torunia. Po skończeniu służby, zaczął kształcić się na kupca, był też dyrygentem chóru św. Cecylii przy kościele św. Jana w Toruniu. W tym czasie Solec zaczął się prężnie rozwijać – głównie jako ośrodek przemysłu drzewnego. Tę szansę zauważył Rygol, który wraz z żoną i córką przeniósł się do Solca, gdzie kupił sklep z materiałami aptecznymi, artykułami żelaznymi, farbami i chemikaliami. Później sam wielokrotnie wspominał sklep jako „kopalnię złota”. W Solcu urodzili się również Synowie państwa Rygol: Teodor i Alfons. W 1913 na gruźlicę zmarła ich matka Jadwiga. Reinhold Rygol jako jeden z niewielu mieszkańców miasta był posiadaczem aparatu fotograficznego. Tym większą wartość mają zachowane zdjęcia jego dzieci oraz obraz ówczesnego Solca. Rygol był zaangażowany w życie miasta. Pełnił funkcję ławnika i radnego soleckiej Rady Miejskiej. Był także królem kurkowym. Założył orkiestrę i chór. Przez wiele lat był właścicielem pierwszej stacji benzynowej, która stała na Rynku w czasie, gdy po Solcu jeździł tylko jeden samochód. Późniejszy kryzys zmusił rodzinę Reinholda do przeprowadzki do Bydgoszczy. Po II wojnie światowej, do późnych lat swojego życia pracował jako magazynier w bydgoskim „Centrostalu”. Zmarł w wieku 99 lat.

Robert Schiller (1865 - 1958) – Robert był jednym kilkanaściorga dzieci Augusta i Klary Schillerów. August był cenionym budowląncem, w jego ślady poszli trzej synowie na czele z Robertem. Na przełomie XIX i XX wieku, kiedy Solec zaczął się silnie rozwijać, Schillerowie zbudowali na jego terenie wiele domów mieszkalnych oraz gospodarczych a także budynków użyteczności publicznej, takich jak remiza strażacka czy sala posiedzeń rady miejskiej. Ostatecznie firmę przejął Robert, w 1893 roku. W 1904 roku Robert Schiller poślubił pochodząca z Duderstadt Franciszkę Herzberg, z którą doczekał się córek Jadwigi i Hildegardy. Największym osiągnięciem Roberta, było wybudowanie w latach 1911 - 1912 soleckiego kościoła pw. Św. Stanisława. Przy tym kościele, w roku 1920 został pochowany jego ojciec August. Po wojnie większość dzieci Augusta wyjechało do Niemiec, jednak Robert pozostał angażując się w życie miasta, pełniąc przez cztery kadencje funkcje radnego oraz prowadząc działalność budowlaną. Dobre kontakty z mieszkańcami sprawiły, że Robert Schiller był jednym z nielicznych Niemców, którzy po 1945 roku pozostali w Solcu Kujawskim. Robert Schiller spoczywa na cmentarzu przy ul. Piotra Skargi.

Christoph Lindau (1821 - 1903) – kupiec z Magdeburga. W drugiej połowie XIX wieku założył na graniczących ówczesznie z Solcem Olędрах Zamkowych duży tartak parowy z ośmioma trakami, który mógł zatrudniać wielu pracowników. W jego ślady poszli inni przedsiębiorcy, np. Julius Ruttgers, który utworzył zakład impregnacyjny – Nasycalnię. Dzięki działaniom pana Lindau, Solec stanął w czołówce miast przemysłu drzewnego na całym niemieckim wschodzie. Masy drewna, kupowane w rosyjskich guberniach, płynęły tratwami na Wiśle w dół do Solca, gdzie były przecierane i stąd przewożone głównie do Niemiec. W 1875 roku

pożar spalił doszczętnie tartak, jednak nie było to przeszkodą w dalszym rozwoju firmy. Po śmierci Christopha, jego syn Max znacznie powiększył interes, przedłużając bocznicę kolejową i budując szopy przeładunkowe, które pozwalały załadować pod dachem jednocześnie aż 13 wagonów. Z czasem powstawały kolejne tartaki. W XIX wieku w Solcu istniało 6 tartaków i 2

Franciszek Hanelt (02.06.1894-18.12.1971) – proboszcz solecki w latach 1939-1946, przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej, pierwszy dyrektor soleckiego gimnazjum; Urodził się w Wałdowie Królewskim. Podczas nauki w gimnazjum w Chełmnie należał do Towarzystwa Tomasza Zana. Uczestnik I wojny światowej, ciężko ranny w 1916 r. W 1922 r. przyjął święcenia kapłańskie. Następnie był wikariuszem w kościele pw. Świętej Trójcy w Bydgoszczy, prefektem w bydgoskim Liceum Handlowym, duszpasterzem głuchoniemych w Bydgoszczy, prefektem w bydgoskim Żeńskim Katolickim Gimnazjum Humanistycznym. Po wybuchu II wojny światowej, poszukiwany przez Niemców w Bydgoszczy, objął opuszczoną solecką parafię. Mimo niemieckich zakazów udzielał sakramentów w języku polskim, co spowodowało do Solca wiernych także z innych miast, niekiedy tak odległych jak Tuchola czy Włocławek. Prowadził też działalność konspiracyjną w ramach bydgoskiego inspektoratu AK. Po zakończeniu okupacji hitlerowskiej został przewodniczącym Tymczasowego Komitetu Miasta Solca Kujawskiego, a od lutego 1945 r. do kwietnia 1946 r. był członkiem soleckiej Miejskiej Rady Narodowej i jej pierwszym przewodniczącym. Był także jednym z inicjatorów a następnie od 18 września 1945 r. pierwszym dyrektorem Miejskiego Gimnazjum Koedukacyjnego, czyli późniejszego Liceum Ogólnokształcącego. Funkcję tę pełnił do 16 kwietnia 1946 r. W październiku tego roku wrócił do Bydgoszczy. Jako proboszcz bydgoskiej

fary doprowadził do jej restauracji, a także do odbudowy tamtejszego kościoła Klarysek. Zmarł w Bydgoszczy i został pochowany na bydgoskim cmentarzu Nowofarnym. Jest umiastniony tablicą w katedrze pw. św. Marcina i Mikołaja w

Jan Mąkowski (21.04.1878-22.04.1940) – proboszcz solecki w latach 1921-1933, działacz społeczny; Urodził się w Witten (Niemcy, Nadrenia Północna-Westfalia). Święcenia kapłańskie przyjął 3 kwietnia 1903 r. w Paderborn. Następnie był wikariuszem w Egelu, Wolmirsleben i Gelsenkirchen. W latach 1916-1921 był proboszczem w Wanne. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, jako gorący patriota postanowił przyjechać do kraju. Tak trafił do Solca, sprowadzając ze sobą część swoich parafian, zwanych tu „Westfalakami”. Wspierał działalność stowarzyszeń przykościelnych. Był inicjatorem powstania w Solcu pierwszego boiska piłkarskiego przy ul. Piastów. W 1924 r. wystąpił z inicjatywą rozbudowy soleckiego kościoła farnego, która nastąpiła w latach 1930-1931. W 1933 r. przeniósł się do Gniewkowa, gdzie objął parafię pw. św. Mikołaja Biskupa i św. Konstancji. Podczas wojny ks. Mąkowski został aresztowany przez Niemców. Był więziony w Inowrocławiu i w Górnej Grupie, a następnie w obozach koncentracyjnych w Buchenwaldzie i w Sachsenhausen, gdzie został zamordowany przez strażnika obozowego. Po wojnie jego prochy wmurowano w frontową ścianę gniewkowskiego kościoła. W Solcu Kujawskim upamiętniony jest tablicą na ścianie kościoła pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

Danuta Mrzyk (27.02.1929-20.08.1951) – patriotka, ofiara terroru komunistycznego; Urodziła się w Solcu Kujawskim. Jej ojciec, leśniczy Wiktor Mrzyk został zamordowany przez Niemców w listopadzie 1939 r. Po wojnie, w 1948 r. Danuta Mrzyk ukończyła soleckie Miejskie Gimnazjum Koedukacyjne (odpowiednik dzisiejszego LO) i rozpoczęła pracę w bydgoskich zakładach mięsnych jako kontystka. Jesienią 1949 r. wraz z grupą przyjaciół założyła organizację niepodległościową „Szarotka”. Aresztowana 31 marca 1950 r. 12 sierpnia 1950 r. została skazana przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy na 7 lat więzienia. Karę odbywała w więzieniu w Fordonie. Tam za śpiewanie kolęd w celi została umieszczona w karcerze i zachorowała na gruźlicę. Mimo pogarszającego się stanu zdrowia Danucie Mrzyk nie udzielano pomocy. W końcu została przeniesiona do szpitala więziennego w Grudziądzu, gdzie zmarła. Została zrehabilitowana po ponad 40 latach – 25 września 1991 r. Jest pochowana na cmentarzu parafialnym przy ul. Piotra Skargi w Solcu Kujawskim. W 2013 r. jedna z soleckich ulic nazwana została jej nazwiskiem.

[Honorowi Obywatele Solca Kujawskiego](#)

Włodarze Solca na przestrzeni lat

Czasy współczesne:

- Adam Michalak - burmistrz od 2024 roku
- Teresa Substyk - burmistrz od 2012-2024 roku
- Antoni Nawrocki - burmistrz w latach 1990 - 2011

Okres przed transformacją ustrojową - Polska Rzeczpospolita Ludowa

- Antoni Nawrocki - naczelnik w latach 1984 - 1990
- Włodzimierz Ciepły - naczelnik w latach 1982 - 1984
- Marian Szymankiewicz - naczelnik w latach 1975 - 1982
- Józef Gorzelany - naczelnik w latach 1974 - 1975
- Antoni Gałdynek - naczelnik w latach 1973 - 1974
- Zdzisław Niespodziany - przewodniczący prezydium rady narodowej w latach 1970 - 1972
- Heliodor Marek - przewodniczący prezydium rady narodowej w latach 1962 - 1970
- Józef Nawrocki - przewodniczący prezydium rady narodowej w latach 1959 - 1961
- Zygmunt Kaczmarek - przewodniczący prezydium rady narodowej w latach 1958 - 1959
- Władysław Topij - przewodniczący prezydium gromadzkiej rady narodowej w latach 1958 - 1972
- Władysław Bugajski - przewodniczący prezydium gromadzkiej rady narodowej w latach 1954 - 1957
- Paweł Chadzik - przewodniczący prezydium rady narodowej w latach 1955 - 1957 lub 1958
- Stanisław Zając - przewodniczący prezydium gromadzkiej rady narodowej w 1954 r.
- Władysław Zdanowicz - przewodniczący prezydium gminnej rady narodowej - 1953r.
- Jan Kozerski - przewodniczący prezydium rady narodowej w latach 1953 - 1954, przewodniczący prezydium gminnej rady narodowej w latach 1951 - 1952

Czasy Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej (1945 - 1952)

- Zygmunt Kaczmarek - przewodniczący prezydium rady narodowej w latach - 1951 - 1952, burmistrz w latach 1948 - 1950
- Antoni Nowak - przewodniczący prezydium gminnej rady narodowej w latach 1950 - 1951
- Eugeniusz Ponto - wójt gminy wiejskiej w latach 1949 - 1950
- Władysław Radtke - wójt gminy wiejskiej w latach 1946 - 1948

- Franciszek Danielak – burmistrz w latach 1945 - 1948
- Wincenty Popielewski – burmistrz w roku 1945
- Teofil Chwarczyński – burmistrz w roku 1945
- Józef Hofbauer – wójt gminy wiejskiej V – X 1945 r.
- Kazimierz Haftke – wójt II – V 1945 r.

Okres II wojny światowej

- August Friedrich – burmistrz w latach okupacji niemieckiej 1939 – 1945

Dwudziestolecie międzywojenne

- Władysław Krymski – wójt gminy wiejskiej do 01.09.1939 r.
- Tadeusz Kłodnicki – burmistrz w latach 1936 – 1939
- Waław Czaczka – Ruciński – burmistrz w latach 1932 – 1935
- Teofil Pepliński – burmistrz w latach 1921 – 1932
- Ks. Jan Klein – burmistrz w latach 1920 – 1921

Okres rządów pruskich

- Brunon Haase – przewodniczący rady miejskiej – 1909 – 1920
- Artur Roesler – burmistrz od 1909 do 1920 r.
- Henryk Teller – burmistrz w latach 1885 – 1909
- Ludwik Siler – burmistrz w latach 1878 – 1885
- Edmund Spiess – burmistrz w latach 1853 – 1878
- Salomon – burmistrz w latach 1846 - 1853
- Marcin Kosmalski – burmistrz w latach 1836 – 1846
- Otto Michał – burmistrz w latach 1803 - 1828
- Wichert – burmistrz w latach 1796 – 1802
- Graff – burmistrz w latach 1789 – 1795
- Andrzej Olszewski – burmistrz w latach 1787 – 1788
- Wawrzyniec Kotoszka – burmistrz w latach 1772 – 1787
- Wawrzyniec Złotowski – burmistrz od ... do 1772

[Powrót](#)

- [Drukuj](#)
- [Pobierz PDF](#)